Stockholms universitet

Den 3 mars 2025

Studiehandledning

Teorier om lärande och individens utveckling (7,5 hp)

Grundskollärarutbildning med inriktning mot arbete i fritidshem

Kurskod: DIG01K

Vårterminen 2025

Kursansvarig: Tobias Dahlkvist

Institutionen för pedagogik och didaktik

Stockholms universitet
Institutionen för pedagogik och didaktik
106 91 Stockholm

Besöksadress:
Frescativägen 54
www.edu.su.se

Telefon: 08-16 20 00 (vxl)

Inledning

Varmt välkomna till kursen Teorier om lärande och individens utveckling inom grundlärar-utbildningen med inriktning mot arbete i fritidshem.

Kontaktuppgifter

Kursansvarig

Tobias Dahlkvist (tobias.dahlkvist@edu.su.se)

Kursadministratör

Lotta Engcrantz (lotta.engcrantz@edu.su.se)

Grupplärare

Grupp 1 och 2: Ann Kylén (ann.kylen@edu.su.se)
Grupp 3: Tobias Dahlkvist (tobias.dahlkvist@edu.su.se)

Universitetskonto och Athena

Lärplattformen *Athena* används i kursen för information kring uppgifter och eventuella förändringar i schemat. Se därför till att du har ett användarnamn och lösenord för Athena innan du börjar kursen. All löpande information kommer att publiceras på Athena. Om du behöver hjälp eller får problem med Athena kontaktar du it-supporten för studenter, se:
http://www.su.se/utbildning/studentservice/it-för-studenter/it-support

Förväntade studieresultat

För godkänt resultat på kursen ska studenten kunna:

- urskilja olika teoretiska perspektiv på individens lärande och utveckling,
- samla in och systematiskt beskriva observationsdata från en undervisningssituation,
- använda centrala teoretiska begrepp för analys av observationsdata.

Kursens upplägg och innehåll

Kursen belyser olika aspekter av individens lärande och utveckling i formell utbildning med utgångspunkt i såväl klassiska som moderna teorier och perspektiv. Vidare syftar kursen till att utveckla förmågan att systematiskt undersöka olika villkor för elevers lärande och utveckling i en specifik undervisningssituation. I detta möte mellan teori och skolans undervisningspraktik behandlas frågor om vad lärande är, hur lärande kan studeras och vilken praktisk relevans olika teorier om lärande och utveckling har för lärares undervisningspraktik.

Datum	Innehåll	Litteratur
25/3	**Kursintroduktion samt föreläsning** Övergripande om teorier om lärande	**Studiehandledning**
26/3	**Föreläsning** Behaviorism	Skinner, B F. (2008 eller annat årtal). **Undervisningsteknologi**. Kap 2, 5 och 7 Bosseldal, I (2019). **Vart tog behaviorismen vägen?: social responsivitet mellan barn-vuxen och hund-människa.** Säljö, R. (2022). **Lärande – en introduktion till perspektiv och metaforer.** Kap 2
28/3	**Seminarium** 1 Behaviorism	
31/3	**Föreläsning** Konstruktivism, kognitivt perspektiv	**Piaget om utveckling som kognitiv konstruktion**. Kompendium Björndal, Cato R P. (2018). **Det värderande ögat**. Kap 7,8
3/4	**Seminarium** 2 Konstruktivism	
7/4	**Föreläsning** Sociokulturellt perspektiv	Jacobsson, A. (2012). **Sociokulturella perspektiv på lärande och utveckling. Lärande som begreppsmässig precisering och koordinering.** Pedagogisk forskning i Sverige. Vol 13 nr 3-4, s 152-177. Vygotskij, L S.(2001 eller senare) **Tänkande och språk**. Kap 6-7 samt förord av Lindqvist, G. Vygotskij, L S. (1978). **Mind in Society. The development of higher psychological processes.** Utdrag s 19-30 och 52-57.
10/4	**Seminarium** 3 Sociokulturellt perspektiv	
22/4	**Föreläsning** Fritidshemmet och teorier om lärande. Analys	Aronsson, K. (2022). **Learning through play-in-interaction.** International Encyclopedia of Education: Forth Edition s 658-663. Säljö, R. (2022). **Lärande – en introduktion till perspektiv och metaforer**. Kap 5
24/4	**Seminarium** 4 Analys av observation	
28/4	**Seminarium 5** Kognitiv neurovetenskap (obligatoriskt)	**Kognitiv neurovetenskap**. Kompendium
2/5	**Inlämning examinationsuppgift**	

Examination, omexamination och betygsättning

Examinationen är individuell och handlar dels om att genomföra en undersökning i en skola enligt instruktionerna nedan, dels om att beskriva genomförandet och resultatet av denna undersökning i en skriftlig rapport. Rapporten kommer sedan att fungera som underlag för examination i kursen. Tänk därför på att det är i din rapport som du får chans att visa att du har nått kursens förväntade studieresultat.

Uppgiftens genomförande

- Som ett första steg ska du observera en undervisningssituation – exempelvis på din VFU-placering. Ta Björndal (2018) till hjälp i planeringen av detta steg. Under observationen antecknar du det du tar fasta på i situationen. De anteckningar du gör kommer du sedan att kunna foga in i din rapport och de kan då ligga till grund för vidare analys. Sträva efter att ha detta arbete klart innan det fjärde seminarietillfället.
- I ett andra steg ska du analysera de anteckningar du gjort under observationen. Utgångspunkten för en sådan analys är de olika teorier om lärande och utveckling som kursen behandlar. Redogör för dina tolkningar och försök finna goda argument för dem. Ett led i detta är att hitta lämpliga partier i dina anteckningar som kan fungera som stöd för din tolkning. Fundera också på vilka slutsatser du kan dra av din studie; både vad gäller hinder och möjligheter för lärande i den situation du studerat. Sträva efter att ha detta arbete till stora delar klart innan det femte och sista seminarietillfället.

Ramar för rapporten

- Rapporten ska disponeras med hjälp av följande rubriker:
  (1) Inledning och syfte. Gör klart för läsaren vad din rapport kommer fokusera på.

(2) Teoretiska utgångspunkter. Under denna rubrik beskriver du de tre olika perspektiv på lärande och utveckling som kursen behandlar.
(3) Metod. Under denna rubrik beskriver du hur du har gått till väga då du har gjort din observation och fört anteckningar, samt principerna för hur analysen går till. Ta gärna Björndal (2018) till hjälp för detta.
(4) Resultat och diskussion. Under denna rubrik beskriver och diskuterar du hur du har tolkat dina anteckningar (med utgångspunkt i de olika lärteorier du beskrivit under teoretiska utgångspunkter). Här är det viktigt att du ger exempel på utdrag ur dina anteckningar så att läsaren kan bedöma huruvida dina tolkningar är rimliga. Det är också viktigt att du gör tydlig åtskillnad på din tolkning av hur undervisningssituationen *var* och hur den *borde vara*.
(5) Litteraturlista. Slutligen listar du alla dina referenser enligt det referenssystem du använder.

- Rapporten ska inkludera frekventa hänvisningar till kurslitteraturen enligt ett etablerat referenssystem (vi använder APA i studiehandledningen) företrädelsevis något av Harvardsystemen (med parenteser i löpande text). En guide för referenshantering finns på Athena.
- Observera att du ska referera till både primär och sekundär kurslitteratur i din rapport.
- Sidhänvisningar ska anges i rapporten oavsett vilket referenssystem du använder. Det är en del av kursuppgiften att du tydligt anger *vad* du har läst *var* i kurslitteraturen som underbygger det du skriver.
- Om du valt att använda ytterligare källor ska också det vara otvetydigt.
- Textens omfång bör inte överstiga 3000 ord, exklusive litteraturlista och eventuell titelsida. Anteckningarna från observationen kan läggas som bilaga och exkluderas denna ordgräns. Notera antalet ord på första sidan av din rapport.
- Ange namn, födelsenummer och kurskod i ditt dokument.

Inlämning

Examinationen ska lämnas in på Athena senast fredagen den 2/5 2025, kl. 23:59. Spara dokumentet som Wordfil (.docx/.doc) eller PDF. Undvik andra filformat och komprimera heller inte filen – detta kan medföra att vi inte kan öppna och bedöma din examination.

Omexamination för er som läst kursen vt 2025

Om du inte lämnar in din rapport vid det ordinarie examinationstillfället eller får ett underkänt betyg (och inte blir godkänd vid en eventuell komplettering) finns möjlighet till omexamination med samma uppgift för er som läst kursen vt 2025 på ordinarie kurssida på Athena.
Omexamination för er som läst kursen vt 2025 ska lämnas in senast **onsdagen den 11 juni 2025**, kl. 23:59. Uppgiften lämnas in i omexaminationsmappen på ordinarie kurssida på Athena.

Stockholms universitetet är en statlig myndighet och omfattas av principen om allmänna handlingars offentlighet.

Plagiering

Det är givetvis tillåtet att citera andra källor, men såväl direkta citat som indirekta referat måste alltid vara försedda med korrekta och fullständiga referensuppgifter. Att kopiera eller skriva av ett kortare eller längre avsnitt och ange sig själv som författare till texten är förbjudet. Det betraktas som plagiat. Man får inte heller kopiera sina egna texter som man fått godkända i andra kurser, sk. självplagiat. Ett exempel på plagiat är att ordagrant eller nästan ordagrant skriva av en text (detta innefattar även delar av en text och enstaka meningar) och inte ange varifrån detta kommer. Plagiat kan även anses vara fallet om du använder andras eller AI-genererad text så att du får den att framstå som din egen. Andras text kan exempelvis utgöras av kurslitteratur och/eller texter du funnit

på nätet eller en studiekamrats hemtentamen. Plagiat betraktas som ett grundläggande brott, inte enbart mot en etablerad forskningsetisk kod, utan även mot ett allmänt förhållningssätt vad gäller egna och andras texter. Plagiat är otillåtet fusk och blir alltid föremål för ett disciplinärende, som kan leda till avstängning. Vid SU kontrolleras texterna mot en databas.

Fusk

Som student vid Stockholms universitet ansvarar du för din egen utbildning. Som en del i ditt ansvar ingår att känna till de regler som finns för studier, examination och för att vistas i lokaler och utnyttja resurser. Enligt de regler som gäller för universitetet får disciplinära åtgärder bland annat vidtas mot student som:

- med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas,
- stör eller hindrar undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen.

Disciplinärenden behandlas i Stockholms universitets disciplinnämnd. Påföljden kan bli varning eller avstängning för en tid av 1-6 månader. Information om Stockholms universitets regler för examination och disciplinärenden finns på Stockholms universitets webbsida www.su.se/regelboken. Lärare är skyldig att anmäla grundad misstanke om fusk till rektor.

Betyg

På den individuella examinationen ges betygen A-F. Betyg anslås via Ladok. Vid betyget Fx kan en komplettering göras enligt givna instruktioner i Athenas återkopplingsfönster inom sju arbetsdagar. Om inte kompletteringen inkommit inom sju arbetsdagar eller om examinationen efter komplettering inte bedöms motsvara kriterierna för ett godkänt betyg så kvarstår betyget Fx utan möjlighet till vidare kompletteringar.

Betygskriterier

A: Utmärkt

Studentens examination visar på en förmåga att

- urskilja, beskriva och jämföra olika lärandeteorier och teoretiska perspektiv på individens lärande och utveckling. Beskrivningen och jämförelsen är relativt nyanserad och inkluderar ett urval av teoretiska begrepp som är klart relevant för den egna undersökningen. Beskrivningen och jämförelsen präglas vidare av en ansats till kritiskt förhållningssätt och har tydligt stöd i kurslitteraturen.
- använda centrala teoretiska begrepp från kurslitteraturen för analys av en undervisningssituation. Observationen är beskriven på ett tydligt sätt som är klart relevant för och anpassat till den egna undersökningen och de teorier som inkluderas. Analysen präglas genomgående av självständighet, trovärdighet och närhet till de teoretiska utgångspunkterna.
- diskutera vad som hindrar och möjliggör lärande i denna undervisningssituation utifrån de olika lärandeteorier och teoretiska perspektiv som kurslitteraturen behandlar. Diskussionen har ett tydligt stöd i kurslitteraturen och beskrivningen av observationen. Vidare visar argumentationen på en ansats att problematisera den undervisningssituation som studeras.
- skriva en rapport inom akademisk genre. Rapporten som helhet präglas av frekventa, väl valda anknytningar till kurslitteraturen, vilket framgår av både innehåll och referenser enligt ett etablerat referenssystem. Språket präglas av klarhet. Logiska övergångar mellan enskilda stycken, större avsnitt och rapportens olika delar bidrar till att det aldrig är oklart vad som är rapportens syfte.

B: Mycket bra
Studentens examination visar på en förmåga att

- urskilja, beskriva och jämföra olika lärandeteorier och teoretiska perspektiv på individens lärande och utveckling. Beskrivningen och jämförelsen är relativt utförlig och inkluderar ett urval av teoretiska begrepp som är relevant för den egna undersökningen. Beskrivningen och jämförelsen har tydligt stöd i kurslitteraturen.
- använda centrala teoretiska begrepp från kurslitteraturen för analys av en undervisningssituation. Observationen är beskriven på ett tydligt sätt som är relevant för och anpassat till den egna undersökningen och de teorier som inkluderas. Delar av analysen präglas av självständighet och trovärdighet och genomgående finns en närhet till de teoretiska utgångspunkterna.
- diskutera vad som hindrar och möjliggör lärande i denna undervisningssituation utifrån de olika lärandeteorier och teoretiska perspektiv som kurslitteraturen behandlar. Diskussionen har stöd i kurslitteraturen och den egna beskrivningen av observationen. Vidare visar argumentationen på en förmåga att se distinkta aspekter av den undervisningssituation som studeras.
- skriva en rapport inom akademisk genre. Rapporten som helhet präglas av frekventa anknytningar till kurslitteraturen, vilket framgår av både innehåll och referenser enligt ett etablerat referenssystem. Språket präglas av klarhet. Logiska övergångar mellan enskilda stycken och större avsnitt bidrar till att det är möjligt att urskilja en röd tråd genom rapportens alla delar

C: Bra
Studenten visar på en förmåga att

- urskilja, beskriva och jämföra olika lärandeteorier och teoretiska perspektiv på individens lärande och utveckling. Beskrivningen och jämförelsen inkluderar på ett relativt detaljerat och ingående sätt några olika aspekter av lärande och utveckling och inkluderar ett urval av teoretiska begrepp som till största del är relevant för den egna undersökningen. Beskrivningen och jämförelsen har stöd i kurslitteraturen.
- använda centrala teoretiska begrepp från kurslitteraturen för analys av en undervisningssituation. Observationen är beskriven på ett sätt som gör att den går att relatera till den egna undersökningen och de teorier som inkluderas. Analysen relaterar till de teorier som kursen inkluderar.
- diskutera vad som hindrar och möjliggör lärande i denna undervisningssituation utifrån de olika lärandeteorier och teoretiska perspektiv som kurslitteraturen behandlar. Diskussionen har till största del stöd i kurslitteraturen och den egna beskrivningen av observationen. Vidare visar argumentationen på en förmåga att se olika aspekter av den undervisningssituation som studeras.
- skriva en rapport inom akademisk genre. Rapporten som helhet inkluderar frekventa referenser till kurslitteraturen enligt ett etablerat referenssystem. Språket präglas till största del av klarhet. Mellan enskilda stycken och större avsnitt går det att urskilja en någorlunda tydlig röd tråd.

D: Tillfredsställande
Studentens examination visar på en förmåga att

- urskilja, beskriva och jämföra olika lärandeteorier och teoretiska perspektiv på individens lärande och utveckling. Beskrivningen och jämförelsen är någorlunda tydlig och inkluderar teoretiska begrepp som är centrala för de teorier som kursen inkluderar. Beskrivningen och jämförelsen har stöd i kurslitteraturen.
- använda centrala teoretiska begrepp från kurslitteraturen för analys av en undervisningssituation. Observationen är beskriven på ett sätt som gör det möjligt att förstå vilken undervisningssituation det är fråga om. Analysen relaterar till största del till de teorier

som kursen inkluderar.
- diskutera vad som hindrar och möjliggör lärande i denna undervisningssituation utifrån de olika lärandeteorier och teoretiska perspektiv som kurslitteraturen behandlar. Diskussionen har till största del stöd i kurslitteraturen och beskrivningen av observationen. Vidare visar argumentationen på en förmåga att se någon uttalad aspekt av den undervisningssituation som studeras.
- skriva en rapport inom akademisk genre. Rapporten som helhet inkluderar ett flertal referenser till kurslitteraturen som i huvudsak överensstämmer med ett etablerat referenssystem. Språket och dispositionen är så pass tillfredsställande att innehållet i rapporten framträder utan större oklarheter.

E: Tillräckligt
Studentens examination visar på en förmåga att
- urskilja, beskriva olika lärandeteorier och teoretiska perspektiv på individens lärande och utveckling. Beskrivningen inkluderar teoretiska begrepp som är centrala för de teorier som kursen inkluderar. Beskrivningen har stöd i kurslitteraturen.
- använda centrala teoretiska begrepp från kurslitteraturen för analys av en undervisningssituation. Observationen är beskriven på ett sätt som gör det möjligt att i stora drag förstå vad som händer i undervisningssituationen. Analysen är begriplig mot bakgrund av de teorier som kursen inkluderar.
- diskutera vad som hindrar och möjliggör lärande i denna undervisningssituation utifrån de olika lärandeteorier och teoretiska perspektiv som kurslitteraturen behandlar. Diskussionen har till största del stöd i kurslitteraturen och den egna beskrivningen av observationen. Vidare relaterar argumentationen till den undervisningssituation som studeras.
- skriva en rapport inom akademisk genre. Rapporten som helhet inkluderar några referenser till kurslitteraturen som överensstämmer någorlunda väl med ett etablerat referenssystem. Språket och dispositionen är tillräckligt tydliga för att det ska vara möjligt att förstå innehållet i rapporten och dess olika delar.

Kursvärdering
Kursen utvärderas genom en digital enkät som blir tillgänglig vid kursens slut.

Obligatorisk kurslitteratur
Aktuell litteraturlista görs även tillgänglig på kursens hemsida https://www.su.se/utbildning senast två månder innan kursstart.

Ackesjö, H. & Dahl, M. (2022). Pedagogisk takt i fritidspedagogisk undervisning: En välregisserad dans mellan lärare och elever. *Nordisk tidsskrift for pedagogikk og kritikk, 8(1)*: 63-77

Aronsson, K. (2022). Learning through play-in-interaction. *International Encyclopedia of Education: Fourth Edition.* ss 658-663.

Bosseldal, I. (2019). *Vart tog behaviorismen vägen?: social responsivitet mellan barn-vuxen och hund-människa*. Diss. Lund: Lunds universitet. Lund.

Björndal, Cato R. P. (2018) Det värderande ögat. Malmö: Liber. Kap 2,7 och 8.

Jacobsson, A. (2012). Sociokulturella perspektiv på lärande och utveckling. Lärande som begreppsmässig precisering och koordinering. *Pedagogisk forskning i Sverige*, *Vol. 17*, Nr. 3-4, ss. 152-177.

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. Stockholm: Skolverket. (Del 1, 2 och 4).

Neurovetenskapliga perspektiv på lärande. Kompendium.

Piaget om utveckling som kognitiv konstruktion. Kompendium.

Skinner, B. F. (2013 eller annat årtal). Undervisningsteknologi. Lund: Studentlitteratur. Kap 2, 5 och 7

Vygotskij, L. S. (2001 eller senare). Tänkande och språk. Göteborg: Daidalos. Kapitel 6 och 7 samt förord av Lindqvist, G.

Vygotsky, L. S. (1978). Mind in society.The development of higher psychological processes. Cambridge: Harvard University Press. Utdrag, s 19-30 och 52-57.

Valbar litteratur

Säljö, R. (2015/2022). Lärande – en introduktion till perspektiv och metaforer. Lund: Studentlitteratur.

Stöd i dina studier

Vid Stockholms universitet finns också möjlighet att, utöver den ordinarie undervisningen, få extra stöd i sina studier.

Studie-och språkverkstaden

Vid Studie-och språkverkstaden på Stockholms universitet kan du bl. a få hjälp med studieteknik och akademiskt skrivande. Studie-och språkverkstaden erbjuder både föreläsningar, seminarier och personlig handledning. Information om tjänster och kontaktuppgifter hittar du via följande adress https://www.su.se/utbildning/studera-vid-universitetet/studie-och-spr%C3%A5kverkstaden

Studera med funktionsnedsättning

Om du har en dokumenterad funktionsnedsättning, t.ex. dyslexi, har du möjlighet att få särskilt pedagogiskt stöd. Exempel på stödinsatser kan vara anteckningshjälp, talböcker, förlängd tentamenstid eller teckenspråkstolkning. Du ansöker om särskilt pedagogiskt stöd hos Studentstöd på Stockholms universitet
https://www.su.se/utbildning/studera-vid-universitetet/studera-med-funktionsneds%C3%A4ttning

Därefter kan det utfärdas ett intyg som gäller för studier på universitetet.

Det är ditt ansvar som student att innan kursen börjar kontakta studievägledarna vid Institutionen för pedagogik och didaktik på e-postadressen studievagledare@edu.su.se. Observera att vid eventuella omtentor behöver du kontakta studievägledningen på nytt. Studievägledare kommer i sin tur att kontakta kursansvarig om vilket stöd du behöver.